

opusdei.org

Les primeres dones de l'Opus Dei, el fet inesperat

Conèixer els orígens d'un mateix és fonamental. Amb aquesta premissa, clara i senzilla, les autores d'"El hecho inesperado" defensen la necessitat que hi havia de la publicació del seu estudi sobre les primeres dones a l'Opus Dei (1930-1950).

29/09/2021

En una trobada al Col·legi Major Bonaigua de Barcelona, Immaculada Alva i Mercedes Montero, doctores en Història i professores de la Universitat de Navarra, van compartir com ha estat tot el procés d'estudi de les fonts historiogràfiques que van realitzar abans de la publicació del llibre "El hecho inesperado. Mujeres en el Opus Dei (1930-1950)", editat per Rialp aquest 2021.

"La primera trobada amb la història de les dones que es van incorporar a l'Opus Dei entre els anys 30 i 50 del segle passat, ha estat a través dels seus diaris, on elles mateixes expliquen el seu dia a dia", comenta l'Alva. Atansar-se a les primeres dones de l'Opus Dei a través dels seus escrits personals ha resultat una tasca "molt a atractiva", ja que són uns testimonis molt propers i podríem dir que fins i tot íntims, perquè "quan llegeixes els diaris

descobreixes dones, il·lusionades, amb una missió, amb els seus moments bons però també dolents, i que ara s'han convertit en les amigues meves ", segons la Immaculada Alva.

Quina diferència hi ha entre les primeres dones de l'Opus Dei i les d'ara? Segons Mercedes Montero, "l'ésser humà és ésser humà sempre; per tant, les primeres dones de l'Opus Dei érem també nosaltres". Sant Josepmaria, recorda Montero, "va veure un únic missatge que s'adreçava a tota mena de persones: casades, solteres, dones, homes...". En les primeres afegeix la Immaculada Alva, "trobem la llavor de tot allò que serà l'Opus Dei". Per això, considera que és fonamental conèixer-ne els orígens.

Cronologia: El 14 de febrer del 1930

Tal com es resumeix a la contraportada del llibre, el 14 de

febrer del 1930 José María Escrivá (no va ser fins als anys seixanta que el fundador de l'Opus Dei va unir el seu nom en un, Josemaría, per això, en el llibre es parla de José María) va entendre que la fundació que havia iniciat el 1928 s'havia d'estendre també entre les dones. Va començar de seguida a treballar en aquesta direcció, la qual cosa no va resultar una tasca fàcil i no es va aconseguir de forma estable fins al tercer intent, ja als anys 40. Concretament, el 16 de juliol del 1942 començarà a Madrid el primer centre femení de la història.

Al llarg del llibre descobrim les històries de dones pioneres: la de Nisa González Guzmán, una lleonesa de trenta-tres anys que va demanar l'admissió a l'Opus Dei el 1941 i que va fer de cap de les primeres; o la d'Encarnita Ortega, una jove molt optimista i entusiasta, de les primeres en qui sant Josepmaria va dipositar gran confiança. D'altres que

es van afegir a partir del 1942:
Guadalupe Ortiz de Landázuri,
beatificada el 18 de maig del 2019,
Victoria López-Amo, Marichu
Arellano, Sabina Alandes, Josefina de
Miguel, Enrica Botella.

En totes elles es veu clarament "la unitat de vocació, sense importar les circumstàncies personals, allà on estiguis pots fer l'Opus Dei". Aquesta és una idea que té tanta vigència als anys 30, 40, 50 del segle XX com el 2021. Les autores han treballat amb documents i fonts de l'arxiu de la Prelatura i això els ha fet efecte. Com diu Montero, "consultant les fonts, vaig adonar-me que tot era un miracle; si no hi ha alguna cosa sobrenatural rere de tot, no s'entén". Ambdues autores coincideixen a afirmar que l'estudi de les biografies de les primeres mostren joves "immerses en una aventura i obertura d'horitzons que els ofereix el missatge de sant Josepmaria.

Caminen amb una fe impressionant i visió de futur." I ressalten la seva generositat perquè "no els importa conrear perquè d'altres recullin, i puguin aixoplugar-se sota el seu arbre".

La unitat de vocació dins de l'Opus Dei, per altra banda, no exclou ser conscient de la situació social de l'època. Per aquesta raó, Inmaculada Alva ha estat l'encarregada d'escriure un primer capítol amb el context històric-polític, social i econòmic de l'Espanya dels anys 30 i 50.

Primer formació intensa, després expansió

Els anys de què es parla al llibre, eren poques les dones que a Espanya accedien als estudis universitaris o exercien una professió. Tot i això, les primeres van rebre una formació intensa. Això i també el fet que van "saber captar la universalitat de

l'Opus Dei i beure de la font de sant Josepmaria, les va donar seguretat en elles mateixes i el convenciment que era en les seves mans la tasca apostòlica i la formació de les que vinguessin".

Aquell petit grup de pioneres, que el 1942 no arribava a deu persones, a partir del 1947 s'apropava a les 80-90. Durant aquest període van començar els viatges a diferents ciutats de la Península i es van obrir cases a Bilbao, València, Valladolid, Saragossa, Barcelona, Granada, Còrdova, Santiago de Compostel·la... El 1946 algunes es van traslladar a Roma. A partir del 1950, van fer el salt a Amèrica. Els següents anys es va començar a diversos països d'Europa. En elles destacà la capacitat d'emprenedoria, l'entusiasme i la seva fe en Déu davant de qualsevol dificultat. Avui són presents als cinc continents

juntament amb el missatge de l'Opus Dei.

Sant Josepmaria va veure l'Obra el 2 d'octubre del 1928 i d'ençà d'aquell dia va començar a difondre el missatge de la crida a la santedat enmig del món. En principi no pensava que hi hagués dones en la institució. El dia 14 de febrer del 1930, mentre celebra l'Eucaristia, en el moment de la comunió, va tenir la certesa sobrenatural que també havia d'haver-hi dones a l'Opus Dei, ja que, sense elles, l'evangelització en moltes realitats professionals, vitals, socials romandria incompleta. Sant Josepmaria, anys després, afirmava: “si no hi hagués dones en l'Opus Dei, l'Obra s'hauria quedat manca”.

primeres-dones-de-l-opus-dei-el-fet-
inesperat/ (08/08/2025)